

Brzesko upamiętniło „Pirata”

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych stał się w Brzesku okazją do przybliżenia sylwetki zmarłego w 2024 r. generała brygady Zdzisława Baszaka, znanego pod pseudonimem „Pirat”.

Organizatorem uroczystości, która odbyła się 1 marca w sali audytoryjnej Regionalnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego było brzeskie koło Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej przy wsparciu Miejskiego Ośrodka Kultury i Urzędu Miejskiego w Brzesku. Patronat nad wydarzeniem objął Burmistrz Brzeska Tomasz Latocha.

WYSTĘPY

Lwią część programu stanowiły występy artystyczne przygotowane przez Iwonę Mikołajek, Katarzynę Dudek i Agnieszkę Piekarcz – panie zdążyły już przyzwyczaić brzeską publiczność, że prezentowane przez nie występy stoją na wysokim poziomie wykonawczym, zachowując jednocześnie duży szacunek do polskiej flagi, munduru i poczucia patriotyzmu. Publiczność miała okazję okłaskiwać grupy: Kolorowe Nutki,

Dźwięczni oraz Niesforne Nuty. Widzowie mogli usłyszeć kompozycje takie jak choćby „Elegia o Chłopcu Polskim”, „Jest takie miejsce” oraz „Nim wstanie dzień”. Prezentacje spotkały się z uznaniem publiczności, wśród której zasiedli przedstawiciele różnych pokoleń – od przedszkolaków po seniorów.

ODZNACZENIA

Ważnym elementem spotkania była prelekcja poświęcona biografii generała Baszaka. Wykład przedstawiający liczne fakty z życia „Pirata”, wygłosił Maciej Małozieć, pełniący funkcję wiceburmistrza Dębicy oraz członka Zarządu Głównego ŚZŻ AK. W dalszej części uroczystości wręczył on również okolicznościowe medale z okazji jubileuszu 35-lecia Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej dla siedemnastu członków brzeskiego koła. Medal w imieniu Gminy Brzesko odebrał również zastępca burmistrza Grzegorz Brach.

W trakcie wydarzenia przyznano także odznaczenia resortowe i związkowe. Medale Pro Patria w imieniu Lecha Parella - szefa urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przekazał pułkownik dr Ryszard Najczuk. Wyróżnienia te odebrali Janusz Filip, Leszek Klimek, Roman Gurgul, Seweryn Kozub oraz radny miejski i przedstawiciel środowisk harcerskich druh Bartłomiej Turlej. Kolejną grupę uhonorowanych stanowili odbiorcy pamiątkowych Ryngrafów Armii Krajowej, które wręczał generał brygady Jerzy Jankowski. Trafiły one do rąk księdza prałata Władysława Pasiuta, Joanny i Tomasza Przygodów oraz przedstawicielek brzeskiego UTW - Aliny Oleksy i Barbary Kuś. - *Gratuluje wszystkim wyróżnionym przy okazji dzisiejszej uroczystości i dziękuję za zaproszenie. Jest to dla mnie zawsze ogromny honor, gdy mogę być obecny wśród weteranów oraz osób dla których patriotyzm to nie tylko słowo* - pisał później w mediach społecznościowych Jerzy Jankowski.

BOHATER

Pułkownik Zdzisław Baszak urodził się 8 lipca 1920 roku w Woli Gręboszowskiej. W 1938 roku, po zdaniu matury w II Gimnazjum im. Hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowie wstąpił do Wojska Polskiego. Przydzielony został do 16. Pułku Piechoty Ziemi Tarnowskiej, którego żołnierze w pierwszych dniach niemieckiej okupacji brali udział w krwawej bitwie pod Pszczyną, w której poległo 217 żołnierzy. Przez cały czas trwania II wojny światowej aktywnie walczył z hitlerowskim najeźdźcą. W latach 1941-1945, pełniąc funkcję oficera dywersji przy Komendzie Obwodu Dąbrowa Tarnowska przeprowadził wiele zakończonych powodzeniem akcji wymierzonych w okupanta. Wziął między innymi udział w słynnej operacji III Most, jako dowódca osłony lądowiska „Motyl” położonego pomiędzy miejscowością Wał-Ruda a Jadownikami Mokrymi. Stąd do Anglii wystartował samolot z wykradzionymi Niemcom częściami rakiet V-2.

Po wojnie rozpoczął studia w krakowskiej Akademii Handlowej. Nie było mu jednak dane tych studiów ukończyć. Aresztowany przez komunistyczne służby bezpieczeństwa siedem lat spędził w więzieniach, między innymi w Krakowie, Nowym Wiśniczu i Rawiczu. Na wolność wyszedł, na mocy amnestii, w 1952 roku tuż przed świętami Bożego Narodzenia. Do 1967 roku, z uwagi na nieakceptowaną przez PRL-owskie władze przeszłość, nie mógł nigdzie podjąć pracy. Aktywnie działał jako członek ŚZŻAK. Z jego inicjatywy w Dąbrowie Tarnowskiej powstała Izba Pamięci Armii Krajowej, przeniesiona później do odzyskanego przez niego budynku przy ulicy Mościckiego w Tarnowie.

Pułkownik Zdzisław Baszak zmarł 28 listopada 2024 w wieku 104 lat.

fot. MOK Brzesko
Pełna galeria zdjęć dostępna [na stronie MOK \(klik\)](#)